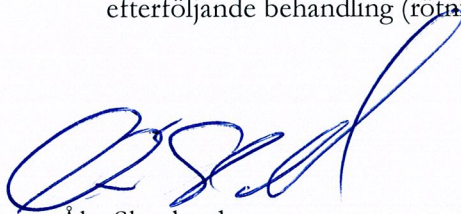

Kommunstyrelsen

Köksavfallskvvarnar i Tyresö Kommun

Förslag till beslut

1. Tillstånd för installation av köksavfallskvvarnar kan efter prövning av kommunen tillåtas i de centrala delarna av kommunen (kartbilaga).
2. Kommunen ska aktivt verka för att separat insamling av matavfall med efterföljande behandling (rötning) införs i kommunen.

Åke Skoglund
Teknisk chef

Bertil Eriksson
VA- och renhållningschef

Sammanfattning

Efter utredning av spillvattennätets status kan konstateras att köksavfallskvvarnar (KAK) bör kunna tillåtas i de centrala delarna av kommunen (kartbilaga) efter prövning av VA-enheten. Inom övriga delar bedöms installation av KAK som mindre lämplig på grund av risker för luktproblem, igensättning av ledningar och risken för skador på ledningarna. Separat insamling av matavfall med efterföljande behandling (rötning) bedöms som ett bättre alternativ med utgångspunkt från regeringens miljösmål.

Beskrivning av ärendet

VA-enheten har utrett konsekvenserna för VA-systemet vid användande av köksavfallskvarnar och möjligheterna att kunna tillåta installation av köksavfallskvarnar (KAK) till spillvattennätet inom verksamhetsområdet. Installation av KAK med anslutning till spillvattenavloppet kan redan medges efter prövning och medgivande från huvudmannen (VA-enheten) i enlighet med kommunens ABVA (allmänna bestämmelser för vatten och avlopp).

Några ansökningar har ännu inte inkommit in till VA-enheten. Men intresset kring köksavfallskvarnar ökar. Årligen förekommer förfrågningar från ett fåtal privatpersoner och försäljare av köksavfallskvarnar om hur kommunen förhåller sig till installation av KAK.

I samband med utredningen av KAK har konstaterats att det finns flera olika aspekter att ta hänsyn till vid installation av köksavfallskvarnar.

1. Regeringens miljömål

Ett av regeringens delmiljömål inom avfallsområdet anger att "Minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker ska tas omhand så att växtnäringen kan utnyttjas". Detta innebär att matavfallet måste separeras från övrigt avfall och omvandlas till en produkt som lämpar sig som växtnäring.

En lösning skulle kunna vara att matavfallet tillförs avloppssystemet och sambehandlas med övrigt avlopp i de befintliga avloppsreningsverken. Oberoende studier och jämförande livscykelanalyser har utförts under senare år mellan matavfallsbehandling genom KAK och spillvattensystemet jämfört med separat matavfallsinsamling i kärl etc. Dessa studier visar att separat matavfallsinsamling ger högst energiutbyte och bäst utnyttjande av resursen även om insamlingen med kärl kräver ett visst ökat transportarbete.

En prövning av användandet av KAK och behandling i spillvattensystemet har också utförts av naturvårdsverket med syfte att avgöra om denna metod kan godtas som del i måluppfyllelsen av det så kallade 35 %-målet för matavfall. Enligt naturvårdsverket så bedöms KAK-lösningen inte bidra till delmålet syfte vilket då i viss mån försvårar måluppfyllelsen. Däremot förordas matavfallsinsamling och efterföljande biogasrötning som en fullt godtagbar metod för målarbetet.

VA-enhetens bedömning är att Tyresö Kommun bör agera i enlighet med de nationella miljömålen och därför i första hand överväga att snarast införa matavfallsin-

samling istället för att uppmuntra till användande av KAK. Denna inställning rimmar också väl med många andra kommuners uppfattning i denna fråga.

Insamling av matavfall kommer även att utgöra ett av delmomenten i kommande ny avfallsupphandling som påbörjas inom kort. De nuvarande avfallsentreprenaderna löper ut den sista september 2011.

2. Huvudmannens motiv

VA-huvudmannens lagstadgade uppgift är att ta hand om avlopp, inte avfall. Bortsett från denna juridiska invändning bör huvudmannen analysera vilka konsekvenser en ökad belastning ger för ledningsnät och avloppsreningsverk, möjligheten att nyttiggöra eventuell producerad rötgas samt vilka ökade kostnader den ökade behandlingen innebär.

3. Abonnentens motiv

För den enskilde abonnenten kan nermalning av matavfall vara ett smidigt sätt att göra sig av med dessa fraktioner. En installation av KAK kostar uppskattningsvis cirka 7 000 kronor. Investeringen bekostas av den enskilde utan att det finns någon kostnadsbesparing som kan finansiera investeringen. En installation av en KAK kan upplevas som en smidig lösning. Samtidigt har abonnenten en förhoppning om att avfallsavgifterna för hushållet kan minska till följd av en minskad avfallsmängd och genom "eget" omhändertagande av matavfallet.

4. Juridiska aspekter

I nuvarande bestämmelser i kommunens ABVA så regleras tillåtligheten att ansluta KAK genom punkt 10: "Fastighetsägare får inte tillföra avloppet spillvatten från köksavfallskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande."

Eftersom hushållsavfall per definition är ett avfall så utgör detta ingen restprodukt eller fraktion som avloppssystemet är avsett att behandla eller transportera. Detta är reglerat i såväl den övergripande "Lagen om allmänna vattentjänster" som de lokala utgåvorna av respektive ABVA. Således får heller inte VA-kollektivet belastas med de merkostnader som tillförseln av matavfall medför till spillvattensystemet. Dessa merkostnader uppkommer då främst i form av ökat drift- och underhållsbehov, luktreducerande åtgärder samt eventuella behov av tidigarelagd ledningsförnyelse på grund av ledningspåverkan från de korrosiva gaser som nedbrytningen av matavfall ger upphov till relativt omgående efter att avfallet spolats ut i ledningsnätet.

Eftersom matavfall som del av hushållsavfallet utgör en komponent i det kommunala renhållningsansvaret skulle ett utnyttjande av det kommunala VA-systemet för

omhändertagande av denna avfallskomponent behöva ge upphov till en kompensering och transferering från VA-kollektivet till avfallskollektivet för de merkostnader som omhändertagande av matavfallet till. Även om detta inte utgör en omfattande fråga så bör detta regleras när tillstånd för installation av kvarnar gives.

5. Delområden med möjlighet till anslutning av KAK

Efter utredning, bland annat av förutsättningarna i spillvattennätet, bedömer VA-enheten att det område där installation av köksavfallskvarnar kan tillåtas är i vissa delar av centrala Tyresö (kartbilaga). I detta delområde är spillvattenledningarna grövre och har tillräckligt gott flöde för att så kallad självrensning upprätthålls.

I andra delområden som Tyresö strand, Trollbäcken och Östra Tyresö där ledningarna är klenare och överföring av avloppet sker via ett flertal pumpstationer kan spillvattnet bli stående eller ha lång uppehållstid i ledningarna. Stillastående eller låga flöden av spillvatten ökar riskerna för luktproblem och även igensättning, varför dessa områden inte bedöms vara lämpliga för att tillåta installation av KAK. Naturligtvis kommer eventuella önskemål om installation av KAK prövas i varje enskilt fall.

Tekniska kontoret behöver även fortsättningsvis ha kontroll över de fastigheter och hushåll som vill ansluta KAK. Därför kommer det även, i enlighet med gällande ABVA, att krävas ett skriftligt medgivande av huvudmannen innan anslutning sker av KAK. Eftersom VA-huvudmannen inte ansvarar för ledningsnätet inom fastigheter eller byggnader så behöver hushåll i flerfamiljshus även inhämta godkännande från fastighetsägaren innan installation av KAK kan prövas av VA-enheten.

En översyn av renhållningstaxan kommer att ske under 2011 där det kommer att prövas om det är möjligt att införa matavfallsinsamling via renhållningen.

Det skulle i så fall bli kommunens huvudalternativ för att ta hand om matavfall.

Det finns för- och nackdelar med köksavfallskvarnar. Tekniska kontorets inställning är att vi i första hand aktivt ska sträva till att uppfylla de av regeringen uppsatta nationella miljömål. Detta innebär att andra sätt än nermalning av matavfall i VA-systemet bör prioriteras till förmån för annan behandlingsmetod som ger ett högre energiutbyte ur detta avfall såsom biogas samt en "renare" restprodukt efter behandling som bland annat skulle kunna användas som växtnäring inom lantbruket.
